

Muhu valla arengukava 2035+

Visiooniseminar

Hellamaa Külakeskus

8. veebruar 2024

GRUPIARUTELUDE KOKKUVÕTE

Ülesande gruppidele:

1. **Määratlege 2035 a vaates kõige tähtsamad teemad valdkonnas** (nn suured eesmärgid)
2. **Tooge välja konkreetset ettepanekud, julged ideed jms**, mida valdkonnas võiks ära teha

Teemad:

1. INIMENE, sh:
  - Noorsootöö ja huviharidus (huvitegevus ja huviharidus, noorsootöö)
  - Haridus (alusharidus, põhiharidus, tugiteenused)
2. ELUKESKKOND, sh:
  - Avalik ruum ja liikuvus (planeerimistegevus, heakord, teed, ühistransport)
  - Energia (vallavara, energia- ja soojamajandus, tänavavalgustus)
  - Keskkond (looduskeskkond, jäätmemajandus, veemajandus, rohepööre)
  - Turvalisus (elanike turvatunne, tuleohutus, veeohutus)
3. ÜHISKOND, sh:
  - Vaba aja tegevused ja liikumisharrastused (kultuuritegevus, sporditegevus, raamatukogud, vabaühendused)
  - Sotsiaalne kaitse (laste heaolu, rahvatervis, täiskasvanute sotsiaalhoolekanne)
4. MAJANDUS:
  - Ettevõtlus
5. VALITSEMINE:
  - Juhtimine (organisatsioon, avatud valitsemine, finantside juhtimine)

Tulemused (sulgudes toetushääled)

1. Inimene

Eesmärgid:

- Eesti parim põhikool (1)
- Huvihariduse kättesaadavamaks muutmine (1)
- Pikk eluiga
- Tugeva alus- ja põhihariduse tagamine (3)
- Haridusliku profiili kujunemine arvestades kohalikke olusid (1)
- Muhus on maailma kõige õnnelikumad lapsed!
- Loodushariduskeskus (ja käsitöö), RMK
- Vabatahtlike võrgustiku arendamine (mitmesuguse ühistegev. jaoks) (1)
- Mitteformaalse õppe arendamine

- Globaalsesse, uude vaimsusse jõudmisel, mõista esivanemate pärimusliku vaimsusust (uus vaimsus tähendab vaimsusust, mille ees kõik 185 praegust vaimsusust on õiged) (2)
- Sotsiaalselt väheaktiivsete inimeste kaasamine kogukonna tegevusse
- Ühtne hariduskeskus (koondab laste + noorte + täiskasvanute hariduse) (2)

Konkreetsed ettepanekud:

- Jazziklubi, kõrts!
- Muusikakooli haru Muhusse
- Kohalik huvikool
- Spordihalli rajamine
- Staadioni renoveerimine
- Mereõpe
- Kogukonna algatuste toetamine huvihariduses (nt jalgpalli klubi, merelaager)
- Kooli tehniline võimekus paremaks - käsitööklassid/ ruumide kasutamine elukestvas õppes
- Noorte õpetajate mot. progr., elamisvõimalused õpetajatele
- Õpetaja, õppijale stipendium, stardipakett
- Kõiki lapsi arvestav tugiteenus
- Kultuurimaja! (3)
- Muuseumi arendamine
- Koolitunud looduses, noortele mitmekesised üritused
- Anda noortele muhulastele võimalus kontakteeruda 104 maahaldja paigaga Muhu saarel
- Mitmesugused üritused + sotsiaaltöö

Täiendavad mõõted:

- Õhtu (üli)kool
- Valla haridusvisioon
- Hariduspetsialist vallavalitsuse juurde

2. Elukeskkond

Eesmärgid:

- Olemasoleva väärtusliku ja toimiva säilitamine (2)
- Kogukondlike kokkulepete saavutamine (1)
- Mõistlik rohepöörde ressurside kasutamine "rohesertifikaat" (1)
- Turvalisuse hoidmine ja ressurside tagamine
- Ühenduvuste loomine (nett, mobiililevi) (6)
- Ühendus Hiiumaaga (Tiibur)
- Merendus rohkem pildile (2)
- Vajadusel energia sõltumatuse tagamine
- Suurem avatus merele (Väikesadamad, Kuivastu potentsiaal)
- Kultuuripärandi hoid
- Prügimajandus korda! (1)

Konkreetsed ettepanekud:

- Kergliiklusteed (võrgustik) (6)

- Innovatsioon transpordis, Nõudetransport, el. jalgrattad
- Põhjavee kaitstuse tagamine
- Pääste - ohuennetus
- Veetakso
- Igal külal oma biopuhasti
- Taastava õiguse rakendamine (konfliktide lahendamiseks)
- Saart ühendav taastuenergiaal töötav transport (nt tramm elektribuss) (1)
- Süsteemne rattalaenuetus
- Tuletõrje veevõtukohtade võrgustiku oluline parandamine
- Ujumisõpetus kõigile
- Korralik ujumiskoht, avalik rand
- Looduslike pühapaikade ja kirikute korrastamine
- Energia tootmise arendamine Muhus
- Ehitusregulatsioon ja tavad
- Muhu roheline märgis
- Muhu päästemaja rajamine
- Muhu maalinn (1)

3. Ühiskond

Eesmärgid:

- Kaasaegne ja multif. kultuuri- ja vabaajakeskus (6)
- Inimene läheb siit parema tervisega kui tuli (vaimne kui ka füüsiline)
- Eakate hoolekande tõhustamine
- Muhu kogukondliku ja pärandit väärtustava ühiskonna säilitamine, arendamine (2)
- Kaitse- ja tsiviilelu koostöö
- Kõrts! (jazziklubi) (3)
- Sotsiaalsele ebavõrdsusele tähelepanu pööramine
- Kogukondlikud kokkulepped maa kasutuses ja ühiselu normides (4)
- Esmatasandi (kohaliku) arstiabi säilimine Muhus
- Elukaareülene vajaduspõhiste sotsiaalteenuste tagamine

Konkreetsed ettepanekud:

- Ujula rajamine (3)
- Kaasajastatud jõusaal
- Spordihalli rek. sh. akustika parandamine kultuuriliste tegevuste läbiviimiseks
- Spordihalli kaasajastamine
- Kergliiklustee võrgustiku rajamine (ümber muhu) (1)
- Tänapäevaks tühistatud jalgrattateede hooldamine
- Matkaradade hooldamine ja rajamine, RMK
- Klassikalise saaliga kultuuriürituste hoone ehitamine (kultuurimaja)
- Eakate majutuse korraldamine (maja ehitus) (1)
- Mitmesugused programmid pärandi ja vaimse edasiandmiseks
- Toidupank, varjendit
- Muhu ettevõtjate ja MTÜde mess, et ei takistaks liikumist ja kuke kiremist
- Perearstikeskuse rekonstrueerimine (Muhu ei ole väike Viimsi)
- Spordi/treeninglaagrite korraldamine (infra loomine)

- Külakeskuse ja Hellamaa raamatukogu parendamine

4. Majandus

Eesmärgid:

- Isemajandav Muhu (oma ettevõtlusega kogu saare vajaduste katmine) (5)
- Muhu inimeste rakendamine Muhu ettevõtluses (Kõigil muhulastel on töö Muhus olemas)
- Energia tootmine
- Soodsa pinnase loomine investeringuteks
- Julgus!
- Hakkame lastele ettevõtlikkust õpetama
- Muhu väärtuste kõrge lisandväärtuste andmine, innovatsioon (1)
- Kogukonna sisene ringmajandus

Konkreetsed ettepanekud:

- Toiduvajaduse katmine
- Vajalik taristu
- Vajalikud masinad olemas
- Kala väärindamine jms
- Muhu toodetele ja teenustele ekspordi leidmine
- Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete Muhusse loomine (2)
- Energiatootmise võrgustik (generaator liiva katlale) (1)
- Väikeettevõtluse toetamine, mis arvestab kohapealseid olusid (ruumide rendihind)
- Ettevõtjate koondumine ühte kohta, nn loomekeskkond (1)
- Toidukultuuri arendamine (kohaliku)
- Jazziklubi
- Vääristurismi edasiarendamine, turismi väärindamine, läbisõidu maks (laevad)
- Koolitused
- Ettevõtlusalade loomine
- Läbisõidumaks (1)
- Muhu märgi loomine (3)
- Turismihooaja pikendamine

5. Valitsemine

Eesmärgid:

- Iseseisvus (7)
- Kaasamiskultuur
- Teadlik, proaktiivne, strateegiline planeerimine (1)
- Säilienõtkus
- Koostöö kogukonnas ja väljapoole (1)
- Inimesekeskne Lähenemine
- Läbipaistvus (valitsemisel)
- Jagatud juhtimine (usaldame oma spetsialiste)

Konkreetsed ettepanekud:

- Varane kaasatus
- Julgustada arvamuse avaldamist (2)
- Julgem finantstoetuste kasutamine, keidmine
- Eelarve planeerimisel kõigi tegevusvaldkondadega arvestamine
- Vallavalitsuse struktuuri turismi valdkond (4)
- Kvalifitseeritud spetsialistide olemasolu ja väärtustamine
- Teadlik noorte kaasamine
- Tasuta "muhulane" igasse postkasti (Muhus) (1)
- Liitu uudiskirjaga
- Julgemalt välja tuua riigi õigusaktide sisuväärtusetuid ja madala väärtusega regulatsioon

Kokkuvõttes kõige enam märgitud teemad (toetushäälte järgi):

TOP 5:

1. Kaasaegne ja multifunktsionaalne kultuuri- ja vabaajakeskus/ kultuurimaja (kokku 9 toetushäält)
2. Valla jätkuv iseseisvus (7)
3. Kergliiklusteed (võrgustik) (6)
4. Ühenduvuste loomine (nett, mobiililevi) (6)
5. Isemajandav Muhu (oma ettevõtlusega kogu saare vajaduste katmine) (5)

Muud vähemalt 3 toetushäält saanud ideed:

- Kõrts/jazziklubi (kokku 5)
- Kogukondlikud kokkulepped maa kasutuses ja ühiselu normides (4)
- Vallavalitsuse struktuuri turismi valdkond (4)
- Muhu märgi loomine (3)
- Ujula rajamine (3)
- Tugeva alus- ja põhihariduse tagamine (3)

Kokkuvõtte koostas

Mihkel Laan
 OÜ Cumulus Consulting
 5297984
mihkel.laan@cumulus.ee